

YMPÄRIVUOROKAUTISEN PALVELUASUMISEN PALVELUSETELI

”Ympäri vuorokautinen palveluasuminen sisältää henkilön yksilöllisen tarpeen mukaisen vuorokaudenajasta riippumattoman hoidon ja huolenpidon, toimintakykyä ylläpitävän ja edistävän toiminnan, ateriat, vaatehuollon, siivouksen sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän toiminnan.”

→ Riittääkö tämä aidosti turvaamaan osallisuuden ja sosiaalisen toiminnan? Miten varmistetaan käynnit palveluasumisen ulkopuolella – ne oli toisessa päätöksessä suljettu pois shl kuljetuspalveluiden piiristä? Tasavertaisuuden vuoksi myös palveluasumisesta tulee päästä käymään asumisyksikön ulkopuolella esim omaisen tai saattajan kera.

→ Vammaisten kohdalla henkilökohtaisen avustajan virkistystunnit tulee myöntää myös palveluasumiseen.

Mikäli palveluseteli koskee myös ikääntyviä vammaisia, arvioinnissa ei tule käyttää RAI-mittaria

RAI on 1980-luvulla Yhdysvalloissa ja Kanadassa kehitetty menetelmä arvioida ja mitata ikäihmisten palvelutarpeita tehostetussa palveluasumisessa.

Vaikka menetelmää on kehitetty, se on lähtökohdiltaan suomalaiselle yhteiskunnalle ja elämäntavalle vieras, suppea ja vanhentunut.

RAI on määrämuotoinen, hoito- ja hoitajalähtöinen menetelmä, jossa ei ole minkäänlaista yksilöllistä joustoa.

Harvojen vapaakenttien tekstitietoa ei pysty mitenkään käyttämään numeerisen tuloksen laskemiseen algoritmilla, vaan se perustuu pelkästään rasti ruutuun -valikoiden vastauksiin.

RAI on lisensoitu sovellus, jota saa käyttää vain lisenssin ostaneen viranomaisen/yrityksen RAI-koulutuksen käynyt hoitaja/viranhaltija/palveluntarjoaja.

Sovellus ei siis ole vammaisen ihmisen itse täytettävissä, mikä jo sinällään estää itsemääräämisoikeuden ja elämänhallinnan toteutumisen.

RAIn kysymykset ovat hoitajan vastattaviksi tarkoitettuja, kuten ”asiakas pystyy...”, ”asiakkaalla on...”, ”asiakas on masentunut...”, ”asiakas käyttäytyy aggressiivisesti...”.

Todellinen palvelutarpeen arvio tarkoittaa sitä, että vammaisen ihminen määrittelee itse oman yksilöllisen avun tarpeensa: ”minä en pysty...”, ”minä tarvitsen apua...”.

Vammaispalvelun tehtävä on tukea ja auttaa, mutta ei määritellä avun tarpeita vammaisen ihmisen puolesta.

RAI ei sovi vammaisten ihmisten palvelujen arviointiin, koska vammaispalvelujen tarkoitus on mahdollistaa jokaisen vammaisen ihmisen yksilöllinen oma elämä.

RAI voisi ehkä joissakin tilanteissa toimia osana asumisyksikössä asuvan vaikeavammaisen ihmisen palvelukokonaisuuden hinnoittelun perusteita, mutta se ei saa koskaan olla palvelutarpeen arvioinnin mittari, koska se mittaa lähtökohtaisesti hoidon eikä avun tarvetta.

RAI-sovellukseen ei sisälly perustuslain tasoisessa YK:N vammaissopimuksessa määriteltyä oikeutta itsenäiseen elämään ja yksilölliseen tarpeeseen perustuviin palveluihin.

RAI ei pysty arvioimaan esim. työssäkäyntiin ja yrittäjyyteen liittyviä palveluntarpeita, vaikka työnteko on myös jokaisen vammaisen ihmisen perusoikeus.

Vammaisen ihminen ei ole terveyspalveluja tarvitseva sairas hoidon kohde (paitsi sairastaessaan).